

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност: *Организация и управление на производството*

Автор на дисертационния труд:

Мухамет Незир Халили

задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Факултет по икономика на Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:

СТРАТЕГИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОСОВО

Рецензент: доц. д-р Екатерина Димитрова Кюскиева-Арабска, Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.7. Администрация и управление, научна специалност: Социално управление, определена за член на научното жури със заповед № РД-16-532/08.05.2019 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема

Актуалността на представения за становище дисертационен труд би могла да се определи във връзка с няколко основни аспекти. На първо място това е разглеждането на развитието на земеделските производствени предприятия в държава като Косово, работещи в изключително несигурна и нестабилна среда под натиска на силна конкуренция, и тяхното значение за националната икономика. На второ място това е злободневният проблем за вземането на управленски решения и самият процес на управление в съвременните бизнес организации. На трето място това е ролята на съвременните мениджъри, организационната среда и моделите на управление в организации с различни структури и цели.

Разработката изследва и предлага практически значими оперативни правила и препоръки за успешно стратегическо управление на бизнес организации, функциониращи в условията на глобализация и динамична и постоянно изменяща се социална и икономическа среда. Определянето на посоките за развитие на земеделските предприятия в зависимост от влиянието на обкръжаващата среда и специфичните им предимства е свързано с необходимостта от постоянното усъвършенстване на цялостната им дейност и ефективно насочване и използване на наличните ресурси за постигане на основните им цели за устойчиво развитие.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Целта на дисертационния труд е да се анализира влиянието на външната среда в процеса за вземане на стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово. За нейното постигане са решени следните научноизследователски задачи: анализиране на процесите и моделите на вземане на стратегически решения, ролята на информацията в процеса на вземане на решения и тяхното качество, нивата на вземане на управлениски решения, влиянието на образоването, квалификацията и професионалните умения на мениджърите, както и обръжаващата среда.

Работните хипотези на направеното изследване са формулирани във връзка с поставените въпроси за въздействието на различните фактори върху вземането на управлениски решения на различни нива, като основен акцент е поставен на хипотеза 5, а именно, че конкурентните позиции на предприятието се определят от модела на функционално управление и начина на вземане на решения.

Изследването е базирано на теорията на стратегическото управление. Приложени са описателни и сравнителни методи. Ползвани са научни публикации, информационни бюлетини, доклади, нормативни актове и др. Проведени са лични интервюта с мениджъри на земеделски производствени предприятия в Косово. Всичко това осигурява успешното извеждане на научното изследване и постигането на декларираните резултати.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд съдържа увод, три глави, заключение, ползвана литература и приложения. Представени са достатъчно като обем таблици и фигури, които на места биха могли да бъдат усъвършенствани от чисто техническа гледна точка за внасяне на по-голяма яснота.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Дисертационният труд анализира съвременните научни постижения в областта на вземането и изпълнението на стратегически решения в контекста на тяхното значение за ефективното управление в производствените предприятия. Наред с теоретичните основи на стратегическото управление и вземането на стратегически решения е обърнато специално внимание на теориите за лидерството и неговото значение за изграждането на организационната среда. Анализирано е и влиянието на външната среда върху вземането на стратегически решения. Представен е подробен анализ на моделите за прилагане на стратегическите решения в конкретен обект на изследване, чийто избор е добре обоснован. Посочени са ползваните литературни източници, като техният списък съдържа и такива от последните години.

5. Приноси на дисертационния труд

Посочените приносни моменти в справката към автореферата на дисертационния труд бих обобщила по следния начин:

Научни приноси

- Обогатяване на теорията за вземане на управлениски решения във връзка със специфичните условия и реалности в земеделските производствени предприятия и тяхното стратегическо управление в динамична среда.

- Представяне на анализ и оценка на факторите – вътрешни и външни, оказващи въздействие върху стратегическите подходи и процеса на вземане на управленски решения в земеделските производствени предприятия.

Научно-приложни приноси

- Адаптирана и приложена е методика за анализ и оценка на факторите, които оказват въздействие върху процеса на вземане на решения в земеделските производствени предприятия.

- Предложени са насоки и са идентифицирани възможности за повишаване на ефектите от процеса на вземане на управленски решения в стратегически аспект.

6. Критични бележки и въпроси

Основната бележка, която бих си позволила да отправя, е към оформлението на фигураните и табличите в дисертационния труд – недостатък, който може би се е появил като следствие на превод от чужд език, а това може да доведе за създаване на погрешни впечатления за проведеното изследване и получените резултати. Като резултат от това приемам и формулировките на някои места, които се нуждаят от по-голяма яснота и конкретност.

Тази бележка обаче в никакъв случай не омаломажава достойнствата и постигнатите резултати в дисертационния труд.

7. Публикувани статии и цитирания

Приложен е списък от четири научни публикации във връзка с направеното изследване в рамките на работата по дисертационния труд, които споделят постигнатите резултати на международни научни форуми.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Мухамет Незир Халили**
образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност
„Организация и управление на производството“.

Дата: 21.05.2019 г.
пр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:

(*докт. Е. Арабов*)